

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muutoksia oppivelvollisuuslakiin 1.8.2022 alkaen

Tavoitteet

- Selkeyttää oppivelvollisuuslain säännöksiä toimeenpanossa havaittujen kehittämistarpeiden perusteella.
 - Varmistetaan jokaiselle oppivelvolliselle tarkoituksenmukainen koulutusmuoto ja opiskelupaikka oppivelvollisuuden suorittamiseksi.
 - Tuetaan oppivelvollisuuden suorittamismahdollisuuksia, koulutuspolun jatkuvuutta ja toisen asteen tutkinnon suorittamista.
- HE 54/2022 vp, annettu eduskunnalle 21.4.2022:
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_54+2022.aspx
- Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset 27.6.2022 (osin muutettuna), ja ne vahvistettiin 8.7.2022.
- Muutokset voimaan 1.8.2022.

Opiskelutarkoituksessa Suomeen tulevat alaikäiset

- Ehdotettu säännös muuttui eduskunnassa (PeVL 35/2022 vp, SiVM 7/2022 vp).
- Suomessa opiskelutarkoituksessa oleskeleva henkilö, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta, voi vapautua oppivelvollisuudesta hakemuksesta.
- Opiskelutarkoituksessa Suomessa oleskeleva, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta, kuuluu näin ollen oppivelvollisuuslain soveltamisalan piiriin, ellei hän hae oppivelvollisuudesta vapauttamista.
- Päätöksen asiassa tekee henkilön asuinkunta.

17-vuotiaiden oppivelvollisten asema

- Hyväksyttäisiin ns. lasten perusopetukseen osallistuminen oppivelvollisuuden suorittamismuodoksi.
 - Tällä hetkellä oppivelvollisuuslain mukaan 17 vuotta täyttäneet eivät voi jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista lasten perusopetuksessa, sillä oppivelvollisuuslaki ei tunnista tätä oppivelvollisuuden suoritusmuotona.
- Palattaisiin ennen oppivelvollisuuden laajentamista vallinneeseen oikeustilaan.
 - Kunnilla ei järjestämisvelvollisuutta, oppivelvollisella ei subjektiivista oikeutta.
- Tarkoitus mahdollistaa yksittäistapauksissa, kun on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto.

Majoitus- ja matkakorvaukset

- **Laajennetaan oppivelvollisen opiskelijan oikeutta majoitus- ja matkakorvaukseen**, jos päivittäinen matka-aika nopeinta matkustustapaa käyttäen yli 3 tuntia (vaikka alle 100 km).
 - Koskee käytännössä saaristoalueita.
 - Voidaan toteuttaa jo varattujen määrärahojen puitteissa.

Kansanopistojen oppivelvollisuuskoulutuksen oppimateriaalilisä

- Säädetään yksikköhinnan lisäksi maksettavasta oppimateriaalilisästä.
 - Oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä päätetty 100 %:n valtionosuus ei kata kaikilta osin oppimateriaalikustannuksia, joista opiskelijat ovat aiemmin itse vastanneet.
 - 6,90 eur/opiskelijaviikko, 235 euroa lukuvuodessa/opiskelija
 - Voidaan toteuttaa jo varattujen määrärahojen puitteissa.

Parannetaan tiedonsaantia siirtymävaiheissa

- Perusopetuksen erityisen tuen päätöksen käyttäminen erityisen tuen tarpeen arvioinnin pohjana aloitettaessa toisen asteen koulutuksessa.
 - Koskisi kaikkia tilanteita, joissa oppivelvollinen siirtyy joko suoraan perusopetuksesta tai toisesta koulutuksesta ammatilliseen koulutukseen tai TUVA-koulutukseen.
 - Säädetään päätöksen toimitusvelvollisuudesta (ei välttämättömyysedellytystä).
- Asuinkunnan tiedonsaantioikeus koulutuksen järjestämiseen liittyvistä tiedoista (yleensä erityisen tuen tarve), kun ohjausvastuu siirtynyt asuinkunnalle:
 - välttämättömät tiedot ohjaus- ja valvontavastuun toteuttamiseksi
 - ilmoituksen tehneen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän toimitettava tiedot (käytännössä ilmoituksen yhteydessä), myös pyynnön perusteella
 - oikeus saada tietoja myös opiskelijahuoltotyöhön osallistuvilta.

Opiskelupaikan osoittaminen

- Vaativan erityisen tuen opiskelijalle opiskelupaikka voitaisiin osoittaa oppivelvollisen/huoltajan suostumuksella jo ennen 2 kk määräajan päättymistä.
- Koulutuksen järjestäjää velvoittava säännös, jonka mukaan tulee mahdollistaa opintojen aloittaminen mahdollisimman pian opiskelupaikan osoittamisen jälkeen.

Opetuksen ja ohjauksen määrän tallentaminen eHOKS:iin

- Opiskelijan HOKS:iin tulisi kirjata oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä (asetuksen 10 a §, 12 h/osp).
- Säädetään tiedon tallentamisvelvoitteesta eHOKS:iin:
 - tutkinnon osittain tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueittain
 - ei erittelyä oppimisympäristöittäin.

Muita muutoksia

- Oppivelvollinen opiskelija katsottaisiin eronneeksi, jos oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytetään toistaiseksi.
- Yhtenäistetään eronneeksi katsomista koskevien säännösten kirjoitusasu ja oppivelvollista koskeva sääntelyä kaikissa koulutuslaeissa, eronneeksi katsominen kuukauden kuluessa.
 - Tiedottamisvelvollisuus oppivelvolliselle ja hänen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalle (PeVL 35/2022 vp, SiVM 7/2022).
- Maksuttomuuden pidentäminen aina hakemuksesta.
- TUVA:n (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) järjestäminen työvoimakoulutuksena mahdollistettaisiin.